

Передплата

на «РУСЛАНА» вносьть:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор.
на пів року 10 кор.
на чверть року 5 кор.
на місяць 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік 16 рублів
або 36 франків
на пів року 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі число по 16 сот.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня «рім неділь і руских свят» 5¹/₂ год. пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. «М. Домбровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередне застережене. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Гімназійна молодіж.

III. Виховавчі інститути і бурси мають ще і сю добру сторону, що плекаючи від малку в учениках нахил і хист до товариського пожитя зі старшими і молодшими товаришами, кладуть заразом опору ріжним т. зв. тайним товариствам, сходинам та иншим позашкільним занятям учеників, що ані не відповідають шкільним законам, ані не впливають корисно на розвиток молодих організаторів.

Знаємо, що не один заперечить нам справедливість сего погляду і на попере своєї гадки зможе навести цілий ряд людей, які займають і занимали найвизначніші становиска в нашій літературі, політиці, організаційній праці, а які за гімназійних часів належали як-раз до горячих організаторів студентских кружків, до їх діяльних членів та прелггентів. Славні були навіть колись бібліотеки гімназійних кружків пр. в Тернополі в 70-их роках, які переходили з покоління на покоління і числили тисячі томів, та служили для пізнання рідної літератури і науки цілому рядови наших передових людей.

Але супроти сего треба замітити, що те, що було корисне і потрібне тому трицять або і п'ятнадцять літ, стратило вже тепер свою вартість в наслідок змінених відносин. Тоді була тільки одна руска гімназія у Львові, а по польських гімназіях ученики справді тільки самі мусіли дбати про своє образоване в рідній літературі, бо ані в гімназійній бібліотеці не було руских книжок, ані науку руского язика не трактовано належито. Тепер же-ж не тільки, що рускі гімназії мають хотія може ще скупенькі, але всеж таки, як на потреби гімназійної молодіжи, вистарчаючі бібліотеки, але надто і інститути та бурси посідають також збори книжок, з яких ученик може черпати — коби лиш мав охоту і час.

Давніше уряджене літературних вечерниць в честь Шевченка, чи в честь иншого народного писателя чи діятеля відбувало ся «приватно» у великій тайні перед шкільними властями — нині ученики уряджують такі вечерниці при участі дирекції і професорів, а навіть перед запрошеною публікою, де мають нагоду пописувати ся перед широким кругом слухачів і для своєї амбіції ставити висші цілі і більший розмах. Надто інститути і бурси уряджують знов у себе домашні вечерниці в більший сали, яка находит ся в кождім таким заведенню і при співучасті запрошених гостей, тож є нагода не тільки раз в рік деяким вибраним виступити зі своїм хистом чи науковою працею перед кружком товаришів і знайомих. Колиб найшли ся такі ученики, що без шкоди для своєї шкільної науки хотіли-б держати ряд відчитів з області літератури чи інших наук, то певно, що заряд жадного інституту не мав би нічого проти сего, а навпаки заняв би ся зорганізованем таких хосенних розривок.

Однак може хтось скаже, що в давніших студентских сходинах всеж таки не можна добачити злих сторін, а примана їх тайности піддавала організаторам енергії і виробляла в них самостійність ділання. На те відповімо, що ліпша така самостійність, що прямо глядить в очи світови, вчить ся зносити ся зі старшими і загалом, виступати перед ширшим кругом, при звичаює ся до підприємств на більшу скалю, чим ся давна, що в тіснім кружку товаришів-однолітків крила ся по тісних «станціях». Прирівнаймо образ таких давних сходин на станції, де при одній лампині, що стояла перед прелггентом, тиснуло ся по ліжках та куферках дві до три десятки товаришів-слухачів, оповитих хмарою тютюнового диму — до величній салі, гарних декораций і поважного збору публіки, як під добу відбувають ся продукції учеників, а будемо мати ріжницю між давнішим а теперішнім способом виховуваня.

Як останок з давних часів лишила ся ще практика, якої тут не можемо поминути. З давен-давна утерла ся максима, що ученики, се найліпша публіка для купованя книжок. Дуже се сумно, що наша інтелігенция, з опущенем гімназійної, а що найвисше університетскої лавки, залишає зовсім інтересувати ся проявами нової літератури, але се не оправдує ще визиску молодих, недосвідчених, а горячих чутем і жадних знаня учеників. Іменно деякі молоді автори старають ся в сей спосіб збувати свої твори, що розсилають їх в кольпортаж ученикам. Ті молоді кольпортери радо піднимають ся сего завданя, бо думають, що тим сповняють патріотичну функцію підпирания розвою літератури. А впрочім і знакомість з автором друкованої книжки підлежує! Однак коли прийде до обрахунку з кольпортером, то часто-густо виходить, що книжки розійшли ся, а гроший — нема, або бодай не стає їх...

Очевидно, що такі недобори бувають звичайно без вини добровільного кольпортера, бо він дає, щоби тим певніше вивязати ся зі своєї місії, книжки дальше на борг, а відтак не в силі стягнути гроший від довжників. А може випасти, що ся капанина розійде ся, а відтак прийдесть їй віддати, — а се поважна сума, якої ні звідки роздобути ученикови. Чи ж се не школа дефравдації в мініатурі, ся немов то літературна діяльність? А до того книжки, давані в кольпортаж на сей спосіб, се звичайно мізерна дрянь, часто порнографічного змісту, обчислена на вразливість і брак житєвого досвіду молодих читачів. Тож був би час, щоби прийшов вже конець такій апокрифічній літературі, яка нині не представляє нічого додатного.

Взагалі явність і отвертість повинна і може перебивати ся у всіх відносинах учеників, бо ж тепер їх учителі не тільки наглядують їх науку, але беруть прихильну участь в їх забавах, прогульках та обходах. Разом з учениками іде один з професорів що тижня на оболоне для веденя забав, разом з ними звиджують міста і уряджують прогульки в гори, піддержують

замилуванє до сьпіву, а невдовзі чей прийде черга і на інструментальну музику, як се діє ся по польских гімназіях, устроюють їм вечерки і драматичні вистави і т. и. Сі зносини подають багато нагоди до поважнішої та образуючої розмови, і в інтересі позисканя довіря, в інтересі вихованя молодіжи було-б пожаданим, щоби їх ще о скілько можна, оживити і завести в правило.

По виборі папи.

Вчера о год. 10. рано відбула ся трета і послідна церемонія зложеня послуху папі кардинальскою колегією. Папа удав ся до каплиці пішки і прийняв голд кардиналів. Відтак по відправі і удленю благословеня повернув до своїх комнат. Кардинал-вікарій видав зарядженє, щоби дня 6. серпня у всіх римских церквах відправлено благодарні богослуженя з нагоди вибору нового папи. Коронация папи, як урядово оповіщено, відбуде ся в неділю дня 9. с. м., щоби тим спосебом дати нагоду всім кардиналам, бути присутними на торжестві. Коронация відбуде ся в церкві св. Петра.

Вибір Пія X прийнято всюда з живим воленем. Дневник «Трибуна» доносить, що вчера вечером відійшли перші офіційальні письма з підписом Пія X до держав, управовласнених при Ватикані. Нині перед полуднем папа прийме дипломатичне тіло, яке явить ся корпоративно. Натомість у відношеню до італійскої держави остає все по давному. Іменно доносять італійські дневники про ось який обіжчик презеса кабінету Занарделього до провінціанальних префектів: «Новий папа жадним спосебом не повідомив італійске правительство про свій вибір, тому правительственні функціонарі не мають брати участі в церковних торжествах, які з нагоди вибору будуть устроювати ся».

Що кардинал Сарто навіть не мав на думці і не припускав, що єго виберуть папою, найліпший доказ в тім, що купив був навіть поворотний білет, вибираючись з Венеції до Риму. Що справді годі було навіть в найдальших евентуальностей викомбінувати правдоподібність вибору нового папи, показує ся з близших подробиць, про які доносять з послідного конкляве: Рамполя одержав при першім голосованю 28 голосів, Готі 16, Ферарі 9, Ванутелі мав при першім голосованю 16, при другім 21, при третім 19 голосів. Німецькі і австрійські кардинали голосували всі за Готім. При сих условинах не можна було надіяти ся на вибір компромісового кандидата, та що ані Рамполя, ані Готі, ані Ванутелі не узискають потрібну скількість голосів. Тому поволи звернув ся вибір на Сарто, який при першім голосованю не одержав був ані одного голосу.

Гаката — а поезія.

Весьо, що руске, знехтувати і опоганити, се перша засада польскої гакати: представляє руского хлопа: лєнівим і цемним, руске духовенство: віхшицельским і радикальним, руского інтелігента: зацтшевіоним в гайдамацких інстин-

ктах, руску молодіж: розвиджонен і без вихованя, руску мову: убогон і невиробйонен, а руску поезию хоче Dziennik polski представити: крадзонен.

Іменно закидує Богданови Лепкому, що в его „Стрічках“ надто явно перебивають ся впливи польского поета Тетмаєра, а деякі поезії є прямо zeskaмотовані иншим польским писателем. Але яка є сила тих аргументів, на яких опирає ся сей більше чим сьмілий закид, доказують приміри, наведені Dziennik-ом:

Отсе строфка з вершика якогось Опмана:
Ходзь зе мнон разом на щита гур!
Ходзь, зе мнон разом в долині сток;
Ходзь зе мнон разом на плаще хмур,
Ходзь зе мнон разом, где ведзе взрок.

А отсе інкримінований вірш Лепкого:

Ходи за мною на гора долини,
В той сьвіт, що в мраці перед нами гине;
По вонних рожах, по тернистім глосі
Підемо разом по одній дорозі,
Підемо разом стежкою одною —
Ходи зо мною!..

Як бачимо, через порівнане та сама думка висказана у нашого поета в десятеро краще як що-до форми, так і що-до змісту, іменно що-до поетичного полету і звучности мови, а подібности один вірш в другим має хіба стілько, що перші три слова: Ходзь зе мнон, — ходи за мною!..

Ще менше оправданім є закид „инвивлащєня себе творчосці“ Кононіцкої Богданом Лепким, яка в вершику Пав Бальцер в „Бразилії“ каже:

О утайони на книжу! О Паус!
Мрувечкі стршежеш в мруччанім ей гмаху
І ліщє в норже обераш мешканє
А наше глови без даху...

О утайони на небе і земі!
Ти виоснов домкі будуєш слімачє;
Мнж тилько самі помендзи вишкємі
Мамияз биць вечні тулачє?

Отже Dziennik polski називає „правє дословнем тлумачєнєм теґо вершика“, поезию Лепкого „под зменьонім титулем“: „В сьвіт за очі“:

І Ти Всевишній, що правши над сьвітом
І печалиш ся мушкою і цвїтом
І пташкам стєлиш на галузці ложє,
Прости нам Боже!

Ти дикі дебри призначив зьвірній
І рибиці дав Ти ріку — води сині,
А ми ідемо по сьвітї шукати
Для себе хати!

Деж ту ся ідєнтичність! Хіба в тім, що є ще і рускі цвїти і мушки і дебри і зьвірня і рибка і води сині, яких вільно рускому поетови так само осьнівувати, як се Кононіцка робить а мрувечкам, слімачкам.

Дальше закидує Dziennik polski, що др. Василь Шурат в своїй збірці поезій „Lux in tenebris“ замістив перерібку поезії Тенісона, назвавши єї: „Казка про вдоволеного чоловіка“, а

Василеви Пачовскому робить вимірку, що в его „Розсипаних перлах“ (сей титул видаєсь Dziennik-ови чомусь то гумористичним!) тєсля так само струже трумну, як у Гайного.

Нікто не думає заборонити — кінчить Dziennik свої виводи — руским поетам брати взори з праць инших писателів, але так живцем(?) присвоювати собі чужу творчість(!), се дуже бридко, а навіть „єсть на то в польскім словніку бардзо неприємний вираз:“

Однак автор сих слів промовчує, що і ті наведені польські поети, як і другі, і взагалі кождий черпає вражінє з лектури та з людской поезії, та того зужиткованя однакових, чи запозичених мотивів нікто не називає неприємними виразами. Але автор є, здає ся, менше опитний в польській літературі, бо вже те, що він так вчитує ся в наших поетів, євїднє вєхибно, що він є Русином. А на таких, що в такой плюгавий спосіб вислугують ся гакаті, є знов в нашім словарци назва, якої ми зовсім не потребуємо виточковувати, — она звучить: запродаєць!

— **ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ.** При зміні мізця просимо наших Вп. Передплатників о сьоре відновленє передплати, зглядю о вирівнанє залєглогий, та о приєднуванє нам нових передплатників.

Новим передплатникам вишлемо, о скілько запас вистанє, даром всі попередні числа з фейлетоном „Записки лікаря“.

НОВИНИ.

— **Календар.** В п'ятницю: руско-кат. Успенє св. Анни; рим.-кат. Каетана. — В суботу: руско-кат. Єрмолая; рим.-кат. Кирияка.

— **Ексц. Митрополит** гр. Шептицький був дня 4. с. м. в Сганіславові, аби оглянути будову духовної семінарії, а в полудне виїхав до Львова. Вчєра о 9. год рано відправив Владика в церкві св. Юрія у Львові торжєствену Службу Божу благодарствєнну за вибір папи, а по Службі відсьпівав з цілою капітулою і духовєнством „Тебе Бога хвалим“.

— **На кпини виглядає** спростованє ц. к. прокураторії, надісланє нам на підставі § 19. проєвго закона, в сирааі муштри кравної оборони в день торжєственного сьвята Рождєства св. Івана Хрєстителя. Та не знати тильки, з кого кєккують? Ото признають, що дійсно такі вирави відбули ся дня 7. липня с. р., признають, що вже передєть гр.-кат. Митрополитий Ординарий з причини таких практик зробив представленє до міністерства війни, щоби войкам гр.-кат. віри в декотрі сьвята — а межі тими також в сьвято Рождєства св. Івана Хрєстителя уможливити участь в Службі Божій, дальше признають, що міністерство війни і кравної оборони поручило окремим рескриптом після спроможности се виконувати. Але після згаданого спростованя „лежить як на долоні“, що те слово „після спроможности“ значить, що міністерство не мало на думці взагалі дозволити співучасті в службі Божій для руских войків, але лиш тоді, сли „службові відношеня“ дозволяють на се. Чи така звужаюча інтерпрета-

ція міністерского розпорядженя підв'ястними органами є допустима — про се нехай сьчитають наші послы до державної ради міністра війни і кравної оборони. Ми можемо хіба висказати наше здивованє, що повисший полк думає виконити приказ міністерства тим, що — як каже — лишив войкам гр.-кат. обряду вільне цілє поплуднє в цілі відвідин церкви. Хто знає касарняне житє, скілько то войк по відбутім маршу мусить начистити себе і других, зброю і прибори, сей певно махне рукою на таке позволенє. Тож короною того всего видає ся нам кінцевий зворот спростованя, що „длятого піднесений („Русланом“) з того зглядю закид відпирає ся тим більше рішучо, понеже точне перестєріганє порядку сьвят є совієсно догляданє(?) і найменше збоченє від тих приписів не є допускаєме(!).“

— **Пожарний „Сокил“** в Липиці горіщій засновано на статутах філіяльних львівского „Сокола“. Намісництво затвердило вже статуты.

— **Гімнаст. товариство „Сокил“** у Львові робить дальше заходи, щоби заповіджєла на день 23. сєрпня с. р. прогулька на Хомяк і Говєрлю удала ся найкращє. Погода заповєнена від д. 17. аж по кєнєць сєрпня, о чім можнє легко переконатися з калєндаря „Просьвіти“. А прогулька певно удасть ся дуже добре при численній співучасті любителів туристичного спорту не лише зі Львова, але і з инших міст і околиць нашого краю, коли як найбільше охотників зголосить ся до дня 10. сєрпня с. р. а зразом надішлє по 2 К на спільні видатки на руки д. Дєниса Кучики, Львів, Ринок ч. 10. II поверх. — *Комітет.*

— **Аматорське представленє** виключно силами учачої ся молодіжи в Бережанях, відбуло ся там дня 2. с. м. на дохід Сєлянської Бурси. Вдограно весєлу комєдию Пєглиньского „Ворожбит“. Молодєнкі аматори та аматорки вивязали ся зі своїх ріль зовсім вдоволюючо, а навіть подекуди знаменито, так що численно зібрана публіка була вповні вдоволеня і нагороджувала виконавців гучными оплесками. Чистого доходу в представленя було 90 корон. По представленю відбула ся томболя і товариські забави для старших, які перетягнули ся до год 5. рано.

— **3 Дрогобича** пишуть нам: Виділ тугєшної Бурси св. Івана Хрєстителя оголосив ось яку відозву: ВПов. Родимці! Виділ товариства „Бурса св. Івана Хрєстителя“ в Дрогобичи задумав розширити будинок Бурси через прибудованє єще одного крила, щоби таким чинном можна більше число питомців примістити в нашій Бурсі. Щоб гадка ся не повістала лишєнь гадкою, але щоби як найскорше перейшла в діло, звертаємо ся до Вас, Вп. Родимці з просьбою о материяльну поміч. Кому лежить добро нашої, бідної молодіжи на серці, хто сьміло вірить в будучність нашого народа, до сих головнє кличємо: Приступайте численно в члєни нашого Товариства. Спїшіть з жертвами, скидайте по лєнті, а Всевишній сторичєю нагородить. — За Виділ *Полївєкт Кмит*, предсідатель. *Антоній Рудницький*, секретар. *Володимир Паславський*, касиєр.

Ся відозва п'язаня звернула на дрогобичку бурсєу увагу нашої жєртволюбної сусильности, коли наведу кілька дат з діяньєста бурси за послїдний рік шкільний. В бурсі було в тєм часі 30 учєняків за долатою 12 до 20 К; один з них платив лишє 5 К, а один яко інструктор мав в ній приміщенє і харч даром. Між 30-ти бурсаками було 25 синів сєлян, 4 синів сьвящє-

ЗАПИСКИ ЛІКАРЯ.

Переклала Маруся Полтавка.

IV.

Через 2 дні я пішов відвідати хору. Прийшов у шпиталь, викликав ординатора. Показуєть ся, що в моєй хорі... волокнисте запалєнє легких. Я не вірив власним ухам. Ординатор повів мене у комнату і показав хору... Я спімнув, що навіть не догадав ся сьпитати її про кашель, навіть не оглядав у другє її легких — так я зрадів дрощами і вони мені видались яєним доказом моєй диягнози. Правда, мені приходило на думку, що не шкодило-б оглянути легкі ще раз, але хора так кричала при кождо-му русі, що я просто не зважувавсь піднести її, щоби вислухати, як слід.

— А леж в неї дуже болюча печінка і цілий живіт — сказав я засормлений.

— Так печінка трохи болюча — відказав лікар — але права олегочна більше болюча.

— Та й цілий живіт болючий.

Я лєдвє дїткнувсь її живота, а хора крикнула. Ординатор почав з нею розмовляти, по-

чав розпитувати, як вона провєла ніч, і поволє заглубив її у живіт цілу руку, так, що хора того і не помітила.

— А ну, лиш, матінко, сядь — сказав він.

— Ой, не можу!

— Ну, ну, дрібниця, сїдай!

І вона сїла, і її можна було пукати, вислухати; і я побачив так типове волокнисте запалєнє легких, що більше типового вже бути не могло...

Як міг я так поверховно і недбало перевєсти оглядини? Отжеж потрібно кончє кождого хорого, на що б він не жалив ся, оглянути від голови до ніг — се повтаряли нам*безперестанно наші профєсори. Так, вони нам часто про се говорили, і на іспиті я зумів би навести багатє прикладів, які невідпорно доводять нам конєчність слїдувати сьому правилу. Але теорія — що иншого, а практика — що иншого; в дійсности мені було й просто сьмішно почати оглядати ніє, очі і п'яти у хорого, який жалив ся, прим. на попованє жолудка. Правила, подібні до отсїх, можна усвоїти собі лишє одною дорогою, коли не теорія, а власний досьвід примусить почувти і зрозуміти цілє їх практичєне значінє. Власний-же досьвід був нам на клініках зовсім недоступний.

Характеристичне також і те, що у своїй

диягнозі з усіх недуг, яких можна було догадуватись, я сьинив ся на таку, яка зустрічаєсь найрідше. І в моєй практиці се був не одинокий випадок: кольки в кишках вважав я початком запалєня очеревної; де був геморрой, я находив рак відходової кишки і т. п. Я був мало ознакомлений із звичайними недугами, — мені передовсім приходили на думку найтяжчі, рідкі і „цікаві“ недуги, які я бачив у клініках.

А все таки в розпівнаню недугя ще хоч трохи міг чути ґрунт під собою: диягнози ставленє у клініках перед нашими очима, і хоть ми в ставленю їх брали не велику участь, то хоть принайменше бачили їх досить. Але що для мене було вже зовсім незвісною областю, так се розвій недуг і вплив на них ріжних ліків; те і другє було мені відомє виключно з самих книжок. Коли якого небудь хорого за час його перебуваня у клініці демонстровано нам разів 4—5, то се вже було дуже багато. Через цілий час мого студіованя систематично спостєрігати недуги я міг лишє в тих 10—15 хорих, при яких я був куратором; а се значить тїлько, що її нічо.

Якось місяців через два після початку моєї практики мене покликано до жінки одного суконного фабриканта; се був перший випадок, що мене кликано до богатого дому; до того ча-

ників і І сиз урядника. Крім того виділ бурси уділяв грошових запомог двом ученикам зпоза бурси, двом давав харч в бурсі, а одному грошеву запомогу і харч. Бурса мала в тім році приходу 7.029-84 К, а розходу 6.852-95 К. З доплати питомців виллинуло 4.118 К, а розхід на удержане питомців вносив 4.159 К, з чого виходить, що один питомець платив пересічно 137 К, а коштував 138 К річно.

Товариство «Бурса св. Івана Хрестителя» засновано в 1880. році заходами о. Ал. Тороньського, пос. Ксеноф. Охримовича, проф. В. Паславського і ин. В 1891. році поставило Товариство дім для бурси за 15.000 К, на що затагнуто довг в кравім Банку. Нині сей будинок в за малий, аби помістити більше як 30 бурсаків, а убогих учеників зголошує ся з кожним роком щораз більше. В виду сего загальні збори Товариства рішили розширити будинок, але задля малих фондів і несплаченого ще довгу годі було розпочати будову бурси. Є однак надія, що в сім році Товариство при Божій помочи і добрих людей приєтунить до розширення бурси.

— **Вісти з Буковини.** При доповняючих виборах сеймового посла в заставницького округу побідав кацапско-румунсько польсько-жидівський кандидат др. Евгений Гакман, судия, проги руского народного кандидата д-ра Филиповича. На 94 голосуючих одержав др. Гакман 48 голосів, а др. Филипович 46. Побіда ворогів руского народа отже ніяка, бо колиб — як каже «Буковина» — ліпше допильовано правиборів, то вибори були би випали в користь народного кандидата. «Буковина» пише між иншим про сей вибір ось що: «Відрадним фактом є, що між тими 46 голосами, які впали на нашого народного кандидата, є лиш один одвіський чужий, наколи на противника робили і голосували польські панки і волоскі попи та хіба ще що найтемнійші селяни ваньські послушники, що записавши вже перед вибором, не знали, що робили. Чуж можна від таких людей вимагати зрозуміння важкої справи, коли інтелігентні люди, як панотець Бурак із Юрківців, громадский секретар Зибачинський із Боянчука і посесор Меч із Юрківців зломали слово чести, яким зобовязали ся вашому кандидату, що сини трома голосами був би вишов послом».

По виборах Русини устроїли похід, аби задемонструвати проти ворожого їм посла Гакмана. На переді походу — піпше очевидець — ішли мужики з хоругвами, відтак хор з музикою, а вкінці виборці з послами. До походу прилучила ся велика сила народу. Коло дому нотаря Рупрехта і коршми, де записали ся хруні-виборці з жидами, похід затримав ся. Хор заспівав «Не пора» і «Ше не вмерла», а відтак цілий похід підвіс оклик: «Най живуть наші посли! Най живь посол Василько! Речеат Гакман!» і т. д. З коршми вишло кільканацять пняних мужиків і тьма-тьменна жидів, а з хати нотаря вишов нотар і кілька православних попів як Драбик, Велигорский, Андрейчук, Бажан і др. Жиди вчинили великий крик і що сили кричали: «Най живь Гакман!» а православні попи їм акомпаніювали, виконуючи при тім руками всілякі обидливі жести в напрямі руских поспів, які зовсім не лицювали з гідністю святичаю. О. Андрейчук, аби ще маркантійше виявити свою недрихильність до руских поспів, відвернув ся, підійс рясу і показав одну частину тіла, котрої з естетичних зглядів не мож назвати. (Справді «ідеальний» святичник). Серед того похід завернув ся. Пняні мужики, що вишли з коршми, з початку придивляли ся спокійно по-

ходови і прислухували ся співови, відтак наче кимсь підмовлені та підоджені кинули ся на селян, що несли хоругви і хотіли їм їх відібрати. Жиди завели пекельний крик та стали кидати каменем. Один посесор жид, котрого імени на разі не є в спромозі подати, не лиш кричав гебей навіжений, а оказував свою недрихильність учасникам походу способом о. Андрейчука. Тут і там зі сторони жидів, що стояли під коршмою, упало кілька камінчиків. Коло хоругов повстала метушня. На пнях мужиків з табору Гакмана, що хотіли відібрати хоругви, накинлись селяни, що брали участь в поході, і було би з певністю прийшло між ними до бійки, коли би не інтервеніювали посли Смалко-Сгодкий і Н. Василько, що промовили кілька успокоюючих слів до народа і на їх візване наряд розійшов ся.

— **Позички на будову шкіл.** Кр. рада шкільна уділила громаді Новоселиця в долиньскім окрузі і громаді Петликиці в буцацкім окрузі по 2.000 К безпроцентової позички на будову шкіл.

— **На дарунок для Миколи Лисенна** в 35-літній ювілей его композиторської діяльності прислано досп до «Київської Старини» 2.356 рубл. 50 коп.

— **Краєва рада шкільна** іменувала управителями 2-клясових шкіл: Кирила Ромаха в Саранчуках, Ігн. Котецкого в Зборовицях, Апол. Сташевского на передмістю «Поводова» в Самборі, Василя Піцика в Тисові, Петра Мрочковского в Косові, Григ. Флякевича в Бутинах.

Учителями 2-кл. шкіл: Людмилу Рожанську в Гриневі, Ядв. Коцецьку в Зборовицях, Стан. Сітецьку в Родатичах, Лук. Рапацьку в Гологорах, Мальв. Гумлівну в Хехлах, Олену Менцінську в Соколі, Стан. Манастерську в Боровій, Ольгу Гоцьку в Острові, Олену Григоряківну в Крамарівці, Зофію Клісовську в Волі висоцькій, Клем. Кабаровську в Котах.

Учителями і учительками 1-кл. шкіл: Ян. Вербицкит в Луківці, Павл. Радецьку в Баранові, Каролину Келерівну в Букавані, Каз. Новотарського в Конюхах, Анну Левицьку в Рогачині селі, Ядв. Домарадзьку в Гутиску, Анг. Симівну в Кривім, Вол. Бережницького в Нагузвичях, Юлію Кучерівну в Ширіві, Марию Ледвінівну в Кабарівцях, Катер. Стахурску в Рабчицях, Івана Табачка в Лисих ямах, Павл. Ганчицьку в Коростятині, Марию Творовську в Волківцях, Адама Вільбурга в Погірській Воли, Йосифа Зюлкевичівну в Фиткові, Люд. Квапневську в Старім Бистрімі, Авг. Полемского в Лісниці, Стеф. Креховецького в Підбережю, Вол. Мацьку в Луці, Мар. Залевську в Ясенівцях, Олену Гунчаківну в Розборі округлім, Ем. Калечинську в Левтовім, Михайла Яхимовича в Завадці риманівській, Павл. Шмайковську в Петричанах, Петра Скаруха в Гвоздильні, Елеон. Борковську в Камени на «Прусці».

— **З Комарнянщини** доносять нам: Жнива сего року випали у нас слабо. Жита вже з весною богато переорано, а те, що лишило ся, переважно мало дасть зерна, за те гарна була пшениця. Вівес і ячмена добрі; бульба, ленча, хорох, фатоля середні. Ярина в городах вродлива, а сади повні гарного овоча, аж дерева гнуть ся. Сего року Дністер вилляв був два рази і нароби в богато шкоди в сусідніх селах. — *Нс.*

— **Урядник шпігуном.** У Відні відбула ся вчора судово-карна розправа проти д-ра Бронислава Осолінського, обжалованого — як звісно — о шпіонажу на річ Росії. Осолінського засуджено на 1 рік тяжкої вязниці.

— **Демонстрація а військова музика** Кожде на-

родово польске свято у Львові мусить скінчити ся демонстрацією. Так було і вчора вечером. Коло каплиці на Вулиці зібрали ся товпи народа, аби помянути повісених п'ятох членів «народового правительства в Варшаві». По відспіванню пісень і по промвах товпи рушали до міста і при співі «Бартоша» і «Єць не згінела» дійшли ул. Кюперника аж до пасажу Миколая. Ту заступила дорогу поліція, але напір демонстрантів був за сильний, аби его мож було здержати. У відмогу поліції прийшла непрошена музика 30 п. п., яка повертала спід корпусної команди на Цитаделю. У звуках музики згачув «Бартош», а демонстранти розплинули ся між товпою, що йшла за музикою.

— **Католицкий зїзд** славянський в Велеграді на Моравії відбув ся як що року дня 30. липня. На зїзді було значно більше учасників, як передими літами. Нарадам проводив кс. Стоян, посол до державної ради і Апостольский секретар Кирило-Методиевского товариства, яке має на меті ширити католицизм серед Славян.

— **Зелізнична катастрофа.** Надісланий нам дирекцією зелізниць комунікат про зелізничну катастрофу коло Нового Санча звучить: Тягаровий поїзд ч. 675 їдучи з Камінки до Пташкової станув між тими стаціями при клм. 73-7 з причини мокрих шин. При рушаню з місця до дальшої їзди перервали ся при кошицько-богуминським возі ланцухи, в наслідок чого остатних тринадцять возів покотило ся з великої похилости в сторону Камінки. Біжучи з незвичайною скоростию ввали при клм. 180-1 між Новим Санчом а Мартяковичами о год. 11. мин. 40 вночі на особовий поїзд ч. 1316. В наслідок сего наїхана розбиті два послідні вози особового поїзду, а дальші три вилетіли із шин, при чім два подорожні дізнали тяжкого а 10 подорожних легкого ушкодження. (?) Зі служби ушкоджені: два тяжко, а один легко. З відорваних возів три вилетіли зі шин і розбили ся. В наслідком сего здержано рух поїздів межі Н. Санчом а Мартяковичами до 4. год. почол. другого дня. Слідство в сій справі веде ся.

— **Офіцерский заговор в Сербії.** Перед кількома днями увязнено в Білгороді одного з поручників під замітом шпігунства. В звязи з сею справою увязнено вчора одного з висших офіцерів сербских. В Білгороді кружляє чутка, що обох офіцерів увязнено не за шпігунство, але за належане до заговору проти міністра війни Атанасовича. Сей міністер мав намовити короля, аби не авансував убийняків Александра і Драгія.

— **Чужинці на університетах в Німеччині.** Frank. Zg. пише, що на 21 німецьких університетах іма трикульовало ся в посліднім півроці 2731 студентів зпоза Німеччини, в чім було 2299 з Європи, а 432 студентів зпоза Європи. З Росії було 860 слухачів, з Австро-Угорщини 536, з Швайцарії 253, з Великої Британії 149, з Болгарії 67, з Румунії 63, з Греції 53, з Італії, Голяндії і Сербії по 45, з Франції 44, з Туреччини 36, з Швеції і Норвегії 32, з Люксембурга 27, з Бельгії 14, з Іспанії 11, з Данії 10, з Португалії 3, з Чорногори 2, з Ліхтенштайну 1 слухач. З Америки було 276, з Азії (переважно з Японії) 133, з Африки 19, а з Австралії 5 слухачів.

— **Весняні хмари.** Часом на весну ходячи по полю Я плакав важко-гірко над собою, Як бачив хмари, летучі на волю, А сам лишав ся з важкою журбою.

Жалі гіркі серденько вялили,
Даремні були всі для нього ліки,
Думки скажені мозок розпалили,
Сліди лишили огнисті на віки...

Стояв я довго вдявлений в віддалі,
Аж хмар тих білих рій почав зникати,
В точки змінятись і никнуть у далі.

Тоді на мене розпучка крилата
Мов граду хмара на поле упала,
Чуте і волю на хвилю відняла...

1. VIII. 1903. *Богдан Левченко.*

— **З перемиської епархії.** Кандидати стану духовного, наміряючі старати ся о прийняте до дух. семинарії у Львові, мають через деканальні уряди ввести поданя до еп. консисторії до 14. н. ст. вересня включно [прилоги до поданя належно остемпльовані: 1) метрика хресту; 2) свідочтва шкіл народних, гімназьяльних і зрілости (колиб кандидат мав же доповнений іспит зрілости, то се свідочтво може пізнійше предложити лично); 3) свідочтво здоровля і зрілости до духовного стану від лікаря повітового або семинарського; 4) свідочтво від староства, що кандидат або не належить до звязи військової, або служить ему право увільнення; 5) свідочтво моральности; 6) свідочтво убожества, затверджене староством]. Дня 28. вересня рано по вислуханю Служби Божої о 8. год. в катедр. церкві, мають кандидати явити ся в великій салі дух. семинарії о 9. год. рано до дотичного іспиту. — Кандидати наміряючі убігати ся о прийняте до рускої папської колегії в Римі, мають до 6. н. ст

су практика моя обмежувалась ремісниками, дрібними крамарями, вдовами по офіцерах і т. п.

— **Вя, пане докторе,** давно скінчили куре? — було перше питанє, з яким звернулась до мене хора, молода і інтелігентна жінка років 30-и.

Мені дуже хотілось сказати: «перед двома роками», але мені було ніяково і сказав правду.

— **Ну от і добре,** я дуже рада! — задоволеним голосом сказала хора. — **Вя,** значить, стоїте на висоті науки: кажучи вітверто, я більше вірю молодим лікарям, ніж усім отсим «знаменитим»: ті усе попере забували і тільки старають ся гіпнотизувати нас тим, що вони «знамениті».

У хорої оказав ся острый ревматизм сугуставів, саме така недуга, против якої медицина має певне специфічне средство — саліцилову кислоту. Для початку практики не можна було й бажати більш сприятючого випадку.

— **Чи довго,** пане докторе, слабувати ме вона? — запитав мене у передпокою муж хорої.

— **Н-ні!** — відказав я. — **Тепер** що-день, то біль менчати ме, і стан її буде поліпшатись. Тільки пильнуйте, щоб вона приймала точно ліки.

Через два дні я одержав від нього записку: «Добродію, жінці мойй, не то що не поліпшило ся, але зовсім погіршило ся. Будьте добрі, приїдьте».

Я приїхав. У хорої перше боліло праве коліно і лівий сугустав скоковий; тепер до сього прилучив ся біль у лівому раменному сугуставі і лівому коліні. Хора зустріла мене зимним і ворожим поглядом.

— **От, п. докторе,** ви казали, що швидко все пройде — сказала вона. А воно зовсім не проходить, а навпаки усе погіршає ся. Тачий страшений біль — Господи! Я і не думала, що можуть бути такі муки.

От тобі і саліциловий натр — специфічне средство! Я мовчки став знимати вату з хорих сугуставів, намазаних мастію з хлорофрму з вазеліном.

— **Що се, чи то мазь** заносить трупом, чи то вже я з жигтя починаю розкладатись? — **бу-** боніла хора. — **Як** умирати, то й умирати, мені усе одно; але чому се так боліно?

— **Годі бо, пані,** чи можна-ж оттак падати на дує! — сказав я. — **Тут** нічого й балакати про смерть; швидко ви зовсім подужаєте.

— **Ну, та ви мені се** кажете, аби мене потішити... А довго я ще, в таким разі, мучити мусь? Я відповів непевно і обіцяв прийти завтра.

(Дальше буде).

